

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [*JULIANE KOKOTT*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 8. septembrī¹

Lieta C-348/15

Stadt Wiener Neustadt

(Verwaltungsgerichtshof (Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Vides politika — Direktīva 85/337/EEK, kas grozīta ar Direktīvu 97/11/EK — Noteiktu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējums — Piemērošanas joma — Dalībvalsts tiesiskais regulējums par spēkā stājušās atļaujas legalizāciju, lai gan nav veikts ietekmes uz vidi novērtējums — Tiesiskā noteiktība un tiesiskā palāvība

I – Ievads

1. Vairākas ar Austriju saistītas tiesvedības ir parādījušas, ka šajā dalībvalstī vismaz kādreiz bija konstatējamas lielas grūtības, piemērojot IVN direktīvu^{2,3}. Ir pamats bažām, ka daudzi projekti, kuriem būtu bijis jāveic ietekmes uz vidi novērtējums atbilstoši šai direktīvai, ir tikuši īstenoti, neveicot šādu novērtējumu.
2. Šī prejudiciālā nolēmuma tiesvedība ir par tiesisko regulējumu, kura priekšmets ir šāda IVN direktīvas pārkāpuma sekas. Atbilstoši tam projekts ir uzskatāms par tādu, saistībā ar kuru atļauja ir izsniegta saskaņā ar Austrijas transponējošajām tiesību normām, ja kopš atļaujas izsniegšanas, kas ir notikusi, pārkāpjot šīs tiesību normas, ir pagājuši trīs gadi. Šis termiņš vienlaikus ierobežo kompetento iestāžu tiesības atcelt atļauju, kas ir izsniegta, pārkāpjot Austrijas tiesību normas.
3. Tāpēc ir jānoskaidro, ciktāl šāda likumīgas atļaujas fikcija ir saderīga ar Savienības tiesībām. Tiesas nolēmumam var būt nozīmīgas praktiskas sekas Austrijā, kā arī citās dalībvalstīs.

1 — Oriģinālvaloda – vācu.

2 — Tagad Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV 2011, L 26, 1. lpp.), pēdējo reizi grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Direktīvu 2014/52/ES (OV 2014, L 124, 1. lpp.).

3 — Skat., piemēram, spriedumus, 2013. gada 14. marts, *Leth* (C-420/11, EU:C:2013:166), 2013. gada 21. marts, *Salzburger Flughafen* (C-244/12, EU:C:2013:203), 2015. gada 11. februāris, *Marktgemeinde Straßwalchen* u.c. (C-531/13, EU:C:2015:79), kā arī 2015. gada 16. aprīlis, *Gruber* (C-570/13, EU:C:2015:231).

II – Atbilstošās tiesību normas

A – Savienības tiesības

4. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par izņēmumu no pienākuma veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, kas sākotnēji bija nostiprināts IVN direktīvas 1. panta 5. punktā⁴, vēlāk – 1. panta 4. punktā⁵:

“Šī direktīva neattiecas uz projektiem, kuru sīku izklāstu pieņem ar īpašu valsts tiesību aktu, jo šīs direktīvas mērķi, tostarp sniegt informāciju, tiek sasniegti likumdošanas procesā.”

5. Ar nelieliem grozījumiem šī tiesību norma tagad ir atrodama IVN direktīvas 2. panta 5. punktā.

6. Vienlaikus ir jānorāda uz IVN direktīvas 2. panta 1. punktā noteikto pamatpienākumu, kurš minētajās regulas redakcijās ir atstāts negrozīts:

“Dalībvalstis nosaka visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, pirms tiek dota piekrišana, uz tiem projektiem, kuriem var būt nozīmīga ekoloģiskā ietekme, *inter alia*, to rakstura, izmēra vai atrašanās vietas dēļ, attiektos prasība par attīstības saskaņošanu un novērtējumu attiecībā uz to ietekmi. [..]”

B – Austrijas tiesības

7. Šajā tiesvedībā nozīme ir divām Austrijas Ietekmes uz vidi novērtējuma likuma [*Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz*] (2000. gada IVN likums) tiesību normām sūdzībai piemērojamajā 2009. gada redakcijā. 3. panta 6. punktā ir noteikts prekluzīvs termiņš tādu atļauju atcelšanai, kas ir tikušas izsniegtas, neveicot nepieciešamo ietekmes uz vidi novērtējumu:

“Pirms ietekmes uz vidi novērtējuma vai katra konkrētā gadījuma novērtējuma pabeigšanas projektiem, kuriem jāveic novērtējums atbilstoši 1., 2. vai 4. punktam, nedrīkst izsniegt atļaujas, un atbilstoši administratīvajiem tiesību aktiem veiktajiem paziņojumiem pirms ietekmes uz vidi novērtējuma pabeigšanas nav juridiska spēka. Atļaujas, kas izsniegtas, pārkāpjot šo normu, 39. panta 3. punktā norādītā kompetentā iestāde var atzīt par spēkā neesošām trīs gadu laikā.”

8. 2000. gada IVN likuma 46. panta 20. punkta 4) apakšpunktā ir paredzēta tāda atļaujas fikcija attiecībā uz vecākiem projektiem, kurā ir ietverta atsauce uz 3. panta 6. punktu:

“Projektus, attiecībā uz kuriem saņemto atļauju Federālā likuma *BGBL. I Nr. 87/2009* spēkā stāšanās brīdī vairs nevar atzīt par spēkā neesošu atbilstoši 3. panta 6. punktam, uzskata par atļautiem saskaņā ar šo federālo likumu.”

III – Lietas fakti un lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

9. *A.S.A. Abfall Service AG* (turpmāk tekstā – “*ASA Abfall*”) saskaņā ar lietas materiāliem Vīnerneištales [*Wiener Neustadt*] pilsētā apsaimnieko fizikāli ķīmisku bīstamo atkritumu pārstrādes iekārtu, atkritumu pārvešanas staciju, kā arī alternatīvās degvielas ražošanas iekārtu, kura vienīgā ir šīs tiesvedības priekšmets.

4 — Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīva 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV 1985, L 175, 40. lpp.) redakcijā, kas ietverta Padomes 1997. gada 3. marta Direktīvā 97/11/EK (OV 1997, L 73, 5. lpp.).

5 — Sākotnējā Direktīvas 2011/92 redakcija.

10. Saskaņā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pēdējā minētajā iekārtā būtībā vairākos posmos tiek sasmalcināti plastmasas atkritumi, līdz rodas industriāli aizvietojama alternatīva degviela, kura galvenokārt tiek izmantota cementa ražošanā; tādējādi iekārtā tiek veikta nebīstamo atkritumu fizikāla apstrāde.

11. Iekārtai ir izsniegtas dažas nozares tiesību aktos paredzētas atļaujas, proti, komerciesībās paredzētās Vīnerneištales pilsētas mēra 1986. un 1993. gadā izsniegtās iekārtu darbības atļaujas; toreiz atļautā apstrādes jauda bija 9990 tonnas gadā. 2002. gada 10. decembrī *Niederösterreichische Landeshauptmann* [Lejasaustrijas federālās zemes ministru prezidents] izsniedza tiesību aktos atkritumu jomā noteiktu atļauju iekārtas paplašināšanai, palielinot maksimālo jaudu līdz 34 000 tonnām gadā. Šajā lēmumā nav noteikts maksimālais dienā pārstrādājamo tonnu daudzums. Šai iekārtai nav saskaņā ar 2000. gada IVN likumu, ar kuru Austrijā ir reglamentēts ietekmes uz vidi novērtējums, izsniegtas atļaujas.

12. Atbilstoši tiesvedībā valsts tiesās veiktajiem konstatējumiem šis jaudas pieaugums bija jāasniedz ar pastāvošās līnijas paplašināšanu, kā arī jaunas pārstrādes līnijas ierīkošanu. Patlaban gadā tiek sarazots aptuveni no 17 000 līdz 21 000 tonnām, līdz ar to atļaujā norādītā jauda nav sasniegta. Tas tā ir tāpēc, ka ar minēto lēmumu atļautā otrā pārstrādes līnija līdz šim nav tikusi ierīkota.

13. Spēkā esošais 2002. gada 10. decembra lēmums 2009. gada 19. augustā, 2009. gada IVN likuma grozījumu [*LVP-G-Nouvelle 2009*] spēkā stāšanās brīdī, vairs nevarēja tikt atzīts par spēkā neesošu atbilstoši 2000. gada IVN likuma 3. panta 6. punktam. Saskaņā ar šo tiesību normu projektiem, kuriem nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, nozares tiesību aktos paredzētās atļaujas, kas bija izsniegtas 2000. gada IVN likumā paredzētās atļaujas vietā, varēja tikt atzītas par spēkā neesošām trīs gadu laikā.

14. *Niederösterreichische Umweltanwalt* [Lejasaustrijas vides aizsardzības advokāts] ar 2014. gada 30. aprīļa vēstuli lūdza *Niederösterreichische Landesregierung* [Lejasaustrijas Federālās zemes pārvalde] konstatēt, vai *ASA Abfall* iekārtas, darbības un pasākumi tās saimnieciskās darbības veikšanas vietā Vīnerneištales pilsētā gan atsevišķi, gan arī kopsakarā atbilst 2000. gada IVN likuma normas sastāva pazīmēm un vai līdz ar to pastāv pienākums veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.

15. Ar 2014. gada 27. jūnija lēmumu *Niederösterreichische Landesregierung* konstatēja, ka uz alternatīvās degvielas ražošanas iekārtu neattiecas ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas pienākums. Tas tika pamatots tostarp ar 2000. gada IVN likuma 46. panta 20. punkta 4) apakšpunktu, saskaņā ar kuru vecās iekārtas pēc 2000. gada IVN likuma 3. panta 6. punktā paredzētā trīs gadu termiņa beigām tiek uzskatītas par atļautām atbilstoši 2000. gada IVN likumam.

16. Šo lēmumu Vīnerneištales pilsētas pašvaldība pārsūdzēja. Pēc tam, kad šī sūdzība pirmajā instancē tika noraidīta, Vīnerneištales pilsētas pašvaldības kasācijas sūdzība tagad tiek izskatīta *Verwaltungsgerichtshof* [Augstākajā administratīvajā tiesā]. Tā Tiesai uzdod šādu jautājumu:

“Vai Savienības tiesības, it īpaši IVN direktīva jaunajā redakcijā, īpaši tās 1. panta 4. punkts, vai iepriekšējā šīs direktīvas redakcija, īpaši tās 1. panta 5. punkts, nepieļauj valsts tiesību normu, saskaņā ar kuru tādus projektus, kam bija jāveic IVN, kuriem nebija piešķirta atļauja atbilstoši valsts ietekmes uz vidi novērtējuma likumam, bet tikai atļaujas atbilstoši atsevišķiem nozares tiesību aktiem (piemēram, Atkritumu apsaimniekošanas likums), un kurus 2009. gada 19. augustā (2009. gada IVN likuma grozījumu spēkā stāšanās) saistībā ar valsts tiesībās (2000. gada IVN likuma 3. panta 6. punkts) paredzētā trīs gadu termiņa beigām vairs nevarēja atzīt par spēkā neesošiem, uzskata par atļautiem atbilstoši 2000. gada IVN likumam, vai arī šāds tiesiskais regulējums atbilst Savienības tiesībās paredzētajiem tiesiskās noteiktības un tiesiskās paļāvības principiem?”

17. Rakstveida apsvērumus iesniedza Vīnerneištales pilsētas pašvaldība, *A.S.A. Abfall Service AG*, kā arī Eiropas Komisija.

IV – Juridiskais vērtējums

18. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par jautājumu, ciktāl ar IVN direktīvu ir saderīga situācija, kad vajadzīga ietekmes uz vidi novērtējuma neveikšana tiek legalizēta ar juridisku fikciju, saskaņā ar kuru saistībā ar projektu esot izsniegta atļauja atbilstoši tiesiskajam regulējumam, ar ko ir transponēta IVN direktīva.

19. Turpretim lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets nav jautājumi par to, vai strīda pamatā esošajai atkritumu pārstrādes iekārtai bija jāveic ietekmes uz vidi novērtējums⁶, vai arī par to, vai visas šāda novērtējuma prasības jau ir tikušas izpildītas citā procedūrā⁷.

20. Lai uz jautājumu sniegtu atbildi, vispirms ir jāidentificē piemērojamā IVN direktīvas redakcija (par to A sadaļā), tad ir jāanalizē pamatpienākums novērtēt ietekmi uz vidi (par to B sadaļā), pēc tam ir jāaplūko jautājumā *expressis verbis* minētā tiesību norma par projektu pieņemšanu ar tiesību aktiem, proti, agrākais IVN direktīvas 1. panta 4. vai 5. punkts, tagad – 2. panta 5. punkts (par to C sadaļā), un, visbeidzot, ir jāanalizē efektivitātes princips, kas ir Savienības tiesībās noteikto pienākumu praktiskās īstenošanas pamatā (par to D sadaļā).

A – Par piemērojamo IVN direktīvas redakciju

21. Strīda pamatā esošais pieteikums par fakta konstatēšanu gan tika iesniegts 2014. gadā, un procesu noslēdzošais lēmums visdrīzāk netiks pieņemts agrāk par 2017. gadu. Taču ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas pienākums ir jāvērtē, ņemot vērā tiesību normas, kas bija piemērojamas attiecīgajai atļaujai. Šajā ziņā runa var būt tikai par 2002. gada 10. decembra atļauju palielināt kapacitāti, jo pārējās atļaujas tika izsniegtas, pirms Austrija pievienojās Savienībai.

22. 2002. gada 10. decembrī spēkā bija Direktīva 85/337 redakcijā, kas ir ietverta Direktīvā 97/11. Saskaņā ar pēdējās minētās direktīvas 3. panta 2. punktu tās grozījumi bija jāpiemēro atļauju saņemšanas pieteikumiem, kas bija iesniegti, sākot no 1999. gada 14. marta.

23. Tāpēc, tā kā *ASA Abfall* 2002. gada 10. decembra atļauju lūdza izsniegt 2002. gada 17. jūnijā⁸, ir jāpiemēro Direktīvas 85/337 redakcija, kas ir ietverta Direktīvā 97/11.

B – Par novērtēšanas pienākumu

24. Atbildei uz prejudiciālo jautājumu ir jāpamatojas uz IVN direktīvas 2. panta 1. punktu. Atbilstoši tam dalībvalstis nosaka visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, pirms tiek izsniegta atļauja, uz tiem projektiem, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi *inter alia* to rakstura, apjoma vai atrašanās vietas dēļ, attiektos prasība par novērtējumu attiecībā uz to ietekmi uz vidi.

25. Tādēļ Tiesa jau ir atzinusi, ka dalībvalsts kompetento iestāžu pienākums, īstenojot to kompetences, ir veikt visus nepieciešamos vispārīgos un īpašos pasākumus, lai projekti tiktu pārbaudīti saistībā ar to, vai to gadījumā pastāv būtiskas ietekmes uz vidi risks, un lai apstipriņošanas atbildes gadījumā tie tiktu pārbaudīti, ņemot vērā šo ietekmi. Šādi pasākumi, ko ierobežo dalībvalstu procesuālās autonomijas princips, piemēram, ir jau izsniegtas atļaujas atsaukšana vai apturēšana, lai attiecīgajam projektam veiktu ietekmes uz vidi novērtējumu IVN direktīvas izpratnē⁹.

6 — Šajā ziņā skat. spriedumu, 2006. gada 23. novembris, Komisija/Itālija (C-486/04 [*Massafra*], EU:C:2006:732, 40. un nākamie punkti).

7 — Skat. manus secinājumus lietā *Gruber* (C-570/13, Krājums, EU:C:2014:2374, 55.–59. punkts).

8 — 2002. gada 10. decembra lēmuma 12. lpp. (*ASA Abfall* procesuālā raksta pielikums).

9 — Spriedums, 2004. gada 7. janvāris, *Wells* (C-201/02, EU:C:2004:12, 65. punkts).

26. Austrijas tiesībās paredzētās atļaujas fikcijas sekas varētu būt tādas, ka projektiem, saistībā ar kuriem ir tikusi izsniegta atļauja, pārkāpjot IVN direktīvu, netiek veikts novērtējums. Līdz ar to ir jāpārbauda, vai juridiskā fikcija var tikt pamatota ar izņēmumiem no novērtēšanas pienākuma.

C – Par izņēmumiem no novērtēšanas pienākuma

27. Kā jau tika minēts lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu un kā uzsver Vīnerneištes pilsētas pašvaldība un Komisija, juridiskā fikcija attiecībā uz atļauju piešķiršanu nenoteikta daudzuma projektiem, kuriem ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, nevar tikt pamatota ar tādu izņēmumu attiecībā uz atsevišķu projektu pieņemšanu ar tiesību aktu, kāds savulaik bija paredzēts IVN direktīvas 1. panta 5. punktā (vēlāk – 1. panta 4. punktā, tagad pēc grozījumiem – 2. panta 5. punktā).

28. Proti, lai piemērotu šo izņēmumu, pirmkārt, sīkam projekta izklāstam ir jābūt pieņemtam ar īpašu tiesību aktu; otrkārt, Tiesa ir atzinusi, ka direktīvas mērķi, ieskaitot mērķi sniegt informāciju, ir jāsasniedz likumdošanas procesā¹⁰. Lai gan pēdējais minētais nosacījums iepriekš spēkā esošo direktīvas redakciju 1. panta 4. vai 5. punktā jau bija minēts, jaunākajā piemērojamās tiesību normas redakcijā, šobrīd spēkā esošās IVN direktīvas 2. panta 5. punktā, tas ir izteikts skaidrāk.

29. Turpretim Austrijā paredzētā juridiskā atļauju piešķiršanas saistībā ar projektiem fikcija tika noteikta, vispār nezinot par atsevišķiem projektiem vai to ietekmi uz vidi, nemaz nerunājot par to, ka tā būtu tikusi pārbaudīta. Attiecīgi nav runa nedz par īpašu tiesību aktu, ar kuru būtu tikuši pieņemti konkrēti projekti, nedz arī likumdošanas procesā ir tikuši sasniegti IVN direktīvas mērķi.

30. Taču minētais gan nevar tikt saprasts tādējādi, ka atļaujas piešķiršanas juridiska fikcija būtu pretrunā izņēmumam attiecībā uz projektu pieņemšanu ar tiesību aktiem. Drīzāk šajā tiesību normā vienkārši nav ietverts tiesiskais regulējums par juridisku fikciju attiecībā uz atļauju piešķiršanu projektiem, kuriem būtu bijis jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

31. Lai būtu aplūkoti visi aspekti, ir jānorāda uz to, ka uz pārējiem IVN direktīvā paredzētajiem izņēmumiem attiecas tas pats, – tie šim gadījumam nav piemērojami, taču tajos nav arī ietverts tiesiskais regulējums par juridisku fikciju saistībā ar atļauju.

D – Par efektivitātes principu

32. Taču ir jāatgādina, ka jau¹¹ minēto pienākumu atsaukt vai apturēt spēkā esošās atļaujas, kas ir tikušas izsniegtas, neveicot ietekmes uz vidi novērtējumu, ierobežo dalībvalstu procesuālās autonomijas princips¹².

33. Saskaņā ar šo principu konkrēti procedūras aspekti, katrā ziņā, ciktāl tie nav reglamentēti Savienības tiesībās, ir jānoteic katras dalībvalsts tiesību sistēmā. Taču tie nekādā ziņā nedrīkst būt nelabvēlīgāki par aspektiem, kas valsts tiesībās attiecas uz līdzīgiem lietās apstākļiem (līdzvērtības princips), nedz arī padarīt neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt to tiesību izmantošanu, kuras ir piešķirtas Kopienas tiesību sistēmā (efektivitātes princips)¹³.

34. Līdzvērtības principa pārkāpums šajā lietā nav konstatējams.

10 — Spriedums, 2012. gada 16. februāris, *Solvay* u.c. (C-182/10, EU:C:2012:82, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

11 — Skat. šo secinājumu 25. punktu.

12 — Spriedums, 2004. gada 7. janvāris, *Wells* (C-201/02, EU:C:2004:12, 65. punkts).

13 — Skat., piemēram, spriedumus, 2004. gada 7. janvāris, *Wells* (C-201/02, EU:C:2004:12, 67. punkts) un 2015. gada 6. oktobris, *Târșia* (C-69/14, EU:C:2015:662, 26. un 27. punkts).

1) Par pārkāpumu vēlāku legalizāciju (novēršanu)

35. Attiecībā uz efektivitātes principu ir jānorāda, ka Savienības tiesībām gan nav pretrunā valsts tiesību akti, atbilstoši kuriem noteiktos gadījumos tiek atļauts legalizēt Savienības tiesībām pretrunā esošas darbības vai pasākumus. Taču šāda iespēja var tiek piešķirta tikai tad, ja tā nesniedz ieinteresētajām personām iespēju neievērot Savienības tiesību aktus vai izvairīties no to piemērošanas, un tā var tikt piemērota tikai izņēmuma gadījumos¹⁴.

36. Nepārbaudot sīkāk to, kādi “noteikti gadījumi” varētu pamatot legalizāciju, vai apiešanas riska iespējamību, var konstatēt, ka Austrijas tiesībās paredzētā fikcija saistībā ar atļauju katrā ziņā nav izņēmums.

37. Fikcija gan attiecas uz būtībā konkrētu projektu loku, proti, projektiem, saistībā ar kuriem atļauja ir tikusi piešķirta vairāk nekā trīs gadus pirms tiesiskā regulējuma par fikciju spēkā stāšanās. Taču tas, kādiem projektiem faktiski ir piemērojams šis tiesiskais regulējums, jo saistībā ar tiem atļauja ir tikusi piešķirta, neveicot ietekmes uz vidi novērtējumu, lai gan šāds novērtējums bija jāveic, nav skaidrs. Lai to noskaidrotu, būtu jāpārbauda visi projekti, saistībā ar kuriem attiecīgajā laikposmā Austrijā ir tikusi piešķirta atļauja un kuri varētu ietilpt IVN direktīvas piemērošanas jomā, taču kuriem nav ticis veikts to ietekmes uz vidi novērtējums.

38. Turklāt Tiesa nesēn saistībā ar Direktīvu par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu¹⁵, kura ir ļoti līdzīga IVN direktīvai, uzsvēra, ka pat tikai īslaicīgas tādu plānu un programmu paturēšanas spēkā priekšnoteikums, kas ir tikušas pieņemtas, pārkāpjot pirmo minēto direktīvu, katrā gadījumā ir konkrētā gadījuma pārbaude un citu stingru nosacījumu ievērošana¹⁶. Taču, ņemot vērā juridiskās fikcijas saistībā ar atļauju tiesiskā regulējuma struktūru Austrijas tiesībās, konkrētā gadījuma pārbaude nevar tikt prezumēta.

2) Par prekluzīvu termiņu pieņemamību

39. Taču no minētā neizriet, ka atļaujas, kas ir tikušas izsniegtas, neveicot ietekmes uz vidi novērtējumu, kurš būtu bijis jāveic, būtu vienmēr jāatsauc vai jāaptur, lai padarītu iespējamu novērtējuma veikšanu. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru drīzāk ar Savienības tiesībām saderīga ir saprātīgu prekluzīvu termiņu noteikšana prasības celšanai tiesiskās noteiktības interesēs, kura vienlaicīgi aizsargā individu un iestādes. Proti, šādi termiņi būtībā nevar padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt Savienības tiesību sistēmā piešķirto tiesību izmantošanu¹⁷; tātad tie atbilst efektivitātes principam.

40. Trīs gadu termiņš tādas atļaujas atcelšanai, kura ir tikusi izsniegta, neveicot vajadzīgo ietekmes uz vidi novērtējumu, šajā ziņā šķiet saprātīgs, pat ilgs, ja skartās personas – kā pamatlietā – Vīnerneištales pilsētas pašvaldība – zināja vai tām bija jāzina par atļauju¹⁸.

41. Tāpēc IVN direktīvai un efektivitātes principam tiesiskās noteiktības interesēs nav pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kas neļauj kompetentajām iestādēm atzīt par spēkā neesošu saistībā ar projektu piešķirtu atļauju, kas ir tikusi izsniegta, pārkāpjot šo direktīvu, ja kopš šīs atļaujas piešķiršanas ir pagājuši trīs gadi.

14 — Spriedumi, 2008. gada 3. jūlijs, Komisija/Īrija (C-215/06, EU:C:2008:380, 57. punkts), kā arī 2013. gada 15. janvāris, *Križan* u.c. (C-416/10, EU:C:2013:8, 87. punkts).

15 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīva 2001/42/EK (OV 2001, L 197, 30. lpp.).

16 — Spriedums, 2016. gada 28. jūlijs, *Association France Nature Environnement* (C-379/15, EU:C:2016:603, it īpaši 43. punkts).

17 — Spriedumi, 1976. gada 16. decembris, *Rewe-Zentralfinanz* un *Rewe-Zentral* (33/76, EU:C:1976:188, 5. punkts), 1998. gada 17. novembris, *Aprile* (C-228/96, EU:C:1998:544, 19. punkts), 2011. gada 30. jūnijs, *Meilicke* u.c. (C-262/09, EU:C:2011:438, 56. punkts) un 2015. gada 29. oktobris, *BBVA* (C-8/14, EU:C:2015:731, 28. punkts).

18 — Skat. manus secinājumus lietā *Lesoochranárske zoskupenie VLK* (C-243/15, EU:C:2016:491, 108. punkts).

3) Par citiem IVN direktīvā paredzētiem pienākumiem

42. Taču saprātīgs prekluzīvs termiņš atļaujas apstrīdēšanai nenozīmē, ka var prezumēt, ka šī atļauja ir tikusi piešķirta atbilstoši IVN direktīvas prasībām. Tas izpaužas jau apstākļi, ka Tiesa nošķir tikai izņēmuma gadījumos pieļaujamo atļaujas legalizāciju un saprātīgus prekluzīvus termiņus, kuriem nav izņēmuma rakstura. Šai nošķiršanai ir arī praktiskas sekas, jo saistībā ar strīda pamatā esošo projektu, neņemot vērā prekluzīvo termiņu, var pastāvēt citi pienākumi saskaņā ar IVN direktīvu.

43. Tiesa šādus pienākumus jau ir konstatējusi gadījumā, ja izrādās, ka kopš IVN direktīvas stāšanās spēkā darbi vai fiziska iejaukšanās, kas uzskatāmi par projektu šīs direktīvas nozīmē, ir īstenoti saistībā ar projektu, agrākā atļaujas piešķiršanas procedūras stadijā neveicot ietekmes uz vidi novērtējumu. Šādā gadījumā kompetentajām iestādēm šī neveikšana ir jāņem vērā vēlākā atļaujas izsniegšanas stadijā un jānodrošina minētās direktīvas lietderīgā iedarbība, rūpējoties par to, lai šāds novērtējums tiktu veikts vismaz šajā procedūras stadijā¹⁹.

44. Strīda pamatā esošās iekārtas gadījumā, piemēram, šķiet, ka nevar tikt izslēgts, ka saistībā ar otrās pārstrādes līnijas, attiecībā uz kuru jau ir tikusi izsniegta tiesību aktos atkritumu jomā paredzēta atļauja, ierīkošanu ir jāizsniedz vēl viena būvatļauja. Šādā atļaujas piešķiršanas procedūrā būtu jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, ja tas būtu bijis prasīts sākotnēji.

45. Nedz tiesiskajai noteiktībai, nedz tiesiskajai palāvēībai uz atļaujas spēkā esamību nav pretrunā pienākums vēlāk veikt nenotikušu ietekmes uz vidi novērtējumu.

46. Tas tādēļ, ka ar novērtējumu kā tādu nav saistītas nedz materiāltiesiskas sekas saistībā ar ietekmes uz vidi līdzsvarošanu ar pārējiem faktoriem, nedz būtu aizliegta tādu projektu īstenošana, kuriem varētu būt negatīva ietekme uz vidi²⁰. Ir gan jācer, ka būtiska videi nodarīta kaitējuma identifikācijas gadījumā tiks veikti novēršanas pasākumi vai projekts netiks īstenots. Taču, ja tas nenotiek, ietekmes uz vidi novērtējuma funkcija joprojām ir informācijas par ietekmi uz vidi savākšana, dokumentēšana un izplatīšana²¹.

47. Negatīvās sekas projekta attīstītajam galvenokārt izpaužas kā izmaksas saistībā ar novērtējumu, taču tam šis apgrūtinājums būtu bijis jāpieņem arī tad, ja novērtējums būtu veikts tam noteiktajā laikā. Iespējamā tiesiskā palāvēība uz šo negatīvo seku novēršanu katrā ziņā nav svarīgāka par sabiedrības, kuru skar šis projekts, interesēm saņemt visaptverošu informāciju par ietekmi uz vidi un izteikt par to savu viedokli.

48. Pamatlietā lūgtā konstatācija, ka projektam būtu jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, varētu veicināt nenotikušu ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu. Tas tādēļ, ka pēc šādas konstatācijas vēlāk notiekošā atļaujas piešķiršanas procedūrā vairs nav strīda par to, vai saistībā ar darbiem pagātnē bija jāveic novērtējums, kas būtu jāveic vēlāk.

49. Turpretim pastāv risks, ka juridiska fikcija attiecībā uz atļaujas piešķiršanu atbilstoši IVN direktīvai tiek saprasta tādējādi, ka attiecīgā atļauja ir ne tikai stājusies spēkā, bet ka tā atbilst arī visām direktīvas prasībām.

50. Līdz ar to juridiska fikcija, saskaņā ar kuru projekts tiek uzskatīts par tādu, kam ir izsniegta atļauja atbilstoši IVN direktīvai, ja kopš atļaujas izsniegšanas, pārkāpjot direktīvu, ir pagājuši trīs gadi, neatbilst direktīvai un efektivitātes principam.

19 — Spriedums, 2011. gada 17. marts, *Brussels Hoofdstedelijk Gewest* u.c. (C-275/09, Krājums, EU:C:2011:154, 37. punkts).

20 — Spriedums, 2013. gada 14. marts, *Leth* (C-420/11, EU:C:2013:166, 46. punkts).

21 — Skat. manus secinājumus lietā *Leth* (C-420/11, EU:C:2012:701, 49. un nākamie punkti).

V – Secinājumi

51. Tādēļ iesaku Tiesai nolemt šādi:

- 1) tiesiskās noteiktības interesēs Direktīvai 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu redakcijā, kas ietverta Direktīvā 97/11/EK, un efektivitātes principam nav pretrunā valsts tiesiskais regulējums, atbilstoši kuram netiek pieļauts, ka kompetentās iestādes saistībā ar projektu izsniegtu atļauju, kuru izsniedzot ir tikusi pārkāpta šī direktīva, atzīst par spēkā neesošu, ja kopš šīs atļaujas piešķiršanas ir pagājuši trīs gadi;
- 2) juridiska fikcija, saskaņā ar kuru tiek uzskatīts, ka projektam ir izsniegta atļauja atbilstoši Direktīvai 85/337 redakcijā, kas ir ietverta Direktīvā 97/11, ja kopš atļaujas izsniegšanas, pārkāpjot direktīvu, ir pagājuši trīs gadi, neatbilst direktīvai un efektivitātes principam.